

Barne- og likestillingsdepartementet
Forbrukeravdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

631-00
27/10-08
200803042-16

Oslo 24. oktober 2008

Høringsuttalelse – endret gjeldsordningslov

1.

Det vises til brev¹ fra Barne- og likestillingsdepartementet av 18. juli 2008 vedrørende forslag til endringer i gjeldsordningsloven². På vegne av styrene i Norske Pensjonskassers Forening og De selvstendige kommunale pensjonskasser avgis med dette høringsuttalelse.

2.

På generelt grunnlag bemerkes det at terskelen for å kunne inngå gjeldsordning bør være relativt høy. Kreditorer har et legitimt krav på at deres utestående har rettsordenens vern. Debitorer skal selvsagt bli møtt med respekt, men lovgiver kan heller ikke se bort fra at angjeldende gruppe, enten ved aktivitet eller ved passivitet, har pådratt seg en gjeldsbyrde. Det meget klare utgangspunkt må da være at gjeld skal betales i samsvar med avtale og lovgivning. Avvik fra denne normen må kun unntaksvis aksepteres ut fra mer overordnede prinsipper. Dette tilsier, etter vår oppfatning, at gjeldsordningsloven må være relativt restriktiv.

3.

Prinsippet om utenrettslig forhandling betraktes som velfundert, både hensett hensyn til kreditor, samfunnsøkonomi og debitor. Egenforsøk vil kunne fremme ansvarlighet hos debitor, men også kreditor. Som bemerket av departementet, vil egenforsøk etter loven som utgangspunkt måtte bestå i at skyldner skaffer seg oversikt over egen økonomi. Dette betraktes som en sunn og nødvendig øvelse i slike situasjoner og er egnet til ansvarliggjøring på individnivå. Ordningen med egenforsøk har også positive sideeffekter, herunder redusert arbeidsbyrde hos namsmennene.

4.

Departementet har foreslått et nytt tredje ledd i loven § 1-3. Det synes fortsatt lagt opp til at skyldner først skal forsøke å frembringe en gjeldsordning med kreditorene selv. I departementets forslag til lovtekst åpnes det for at gjeldsforhandling kan åpnes uhindret av annet ledd dersom det er grunn til å anta at forhandlinger med fordringshaver ikke fører frem. Etter vår oppfatning vil det være mer hensiktsmessig å operere med et eksplisitt krav til sannsynlighetsovervekt; gjeldsforhandling kan eventuelt åpnes der det er *sannsynlig* at forhandlinger med kreditor er nytteløst.

¹ Med departementets referanse 200803042-/PGUFJS

² Lov av 17. juli 1922 nr. 99

5.

Etter departementets syn bør kompetansen til å akseptere ny gjeldsstiftelse i gjeldsforhandlingsperioden overføres fra fordringshavere til namsmannen.

Etter vår oppfatning bør § 3-5 litra d utvides noe, i den forstand at det oppstilles konkrete føringer for når namsmannen kan samtykke. Etter gjeldende rettstilstand har fordringshaverne selv ivaretatt egne interesser og nektet ny gjeldsstiftelse der dette har vært opplevd som uansvarlig. Namsmannen vil ikke ha samme nærhet til situasjonen og har ikke nødvendigvis samme faktiske grunnlag for å ta stilling til hvorvidt samtykke skal gis.

Vi foreslår at § 3-5 litra d gis et tillegg for det tilfellet at kompetansen overføres til namsmannen. Konkret bør namsmannen, forut for avgivelse av samtykke, ha innhentet uttalelse fra fordringshaverne vedrørende ny gjeldsstiftelse. Fristen for avgivelse av merknader i en slik situasjon kan eksempelvis settes til tre uker. Namsmannen får deretter vurdere hvorvidt eventuelle innsigelser er av en slik karakter at disse bør vektlegges.

6.

Departementet argumenterer for at utenlandsbaserte nordmenn skal kunne omsøke gjeldsforhandlinger. Det vises særlig til økende mobilitet.

Vilkåret om at gjeldsforhandling skal omsøkes hos namsmann i Norge³ er dels begrunnet med hensyn til sakens opplysning. I realiteten vil gjeldende bestemmelse også kunne være egnet til å fremme ansvarliggjøring.

I høringsnotatet uttaler departementet at "det i begrenset grad kan etableres gjeldsordninger her i landet for personer med tilknytning til Norge som bor i utlandet og som har gjeld til norske kreditorer"⁴. Dette er en oppfatning vi gir tilslutning. Dog fremgår det ikke av utkast til lovtekst at søknad om gjeldsordning for personer bosatt i utlandet kun *unntaksvis* kan fremmes fra annet land. Den helt klare hovedregel må være at søknad fremsettes for namsmannen der man bor. Ved den konkrete saksbehandlingen hos namsmannen må det forventes at hensynet til sakens opplysning tillegges betydelig vekt.

Etter vårt syn vil det være naturlig at alle gjeldsordningssøknader fra skyldnere utenfor landets grenser behandles av namsmannen i Oslo. Saker av denne karakteren vil kunne fortre spesiell innsikt.

7.

Pensjonskasseforeningene gir tilslutning til departementets forslag om å oppheve bestemmelsen om at utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav skal bestå i gjeldsforhandlingsperioden. Dette standpunktet harmonerer godt med et grunnprinsipp om likebehandling av fordringshavere.

8.

Det er vår oppfatning at fordringer relatert til krav fra det offentlige, med legalpant i bolig, ikke burde ha en bedre prioritet enn øvrig utestående. De konkretiserte gruppene av legalpant til sikring av offentlige krav, bør opphøre med den følge at kravene ikke gis en særlig prioritet. Legalpantet i disse tilfellene springer dog ikke ut av gjeldsordningsloven, men av aktuell særlovgivning.

Det vises ellers i denne sammenheng til de mer generelle bestemmelsene i samme lov §§ 4-4 og 4-6 første ledd første punktum.

³ Gjeldsordningsloven § 2-1

⁴ Notatet side 21

9.

Etter gjeldsordningsloven § 5-2 første ledd annet punktum skal en gjeldsordningsperiode være på fem år. Dette representerer etter vår oppfatning en fornuftig regel i kombinasjon med bestemmelsen i første ledd tredje punktum, hvoretter det åpnes for alternativ periode der "tungtveiende grunner" foreligger. I slike tilfeller kan perioden være enten lenger eller kortere enn lovens hovedregel. Paragraf 5-2 andre og tredje ledd gir føringer for vurderingen av om perioden henholdsvis skal forkortes eller forlenges.

10.

Pensjonskasseforeningene gir ikke tilslutning til departementets forslag om at en gjeldsordning kan gå ut på at hele gjelden skal falle bort umiddelbart, uten fastsettelse av en gjeldsordningsperiode.

11.

Unntaksvis vil en alternativ oppgjørsform ved engangsinnbetaling kunne være formålstjenelig. En regel om at en akkord skal gi bedre dekning enn fortsatt innfordring, representerer en fornuftig tilnærming til tematikken. Det bør være et krav om engangsbeløp som endelig oppgjør kun kan aksepteres dersom det er *sannsynliggjort* at dette gir kreditorene bedret dekning.

12.

Det er vår oppfatning at lovverket bør innta en bestemmelse om minstedekning ved kontantoppgjør. Denne bør settes til minimum 25 prosent jf konkursloven⁵ § 30.

13.

Pensjonskasseforeningene finner at gjeldsordningsloven § 6-2 fjerde ledd bør opprettholdes slik den p.t. lyder.

14.

Gjeldsordningsloven § 6-3 bør endres; lovhenviing må relateres til §§ 6-1 og 6-2.

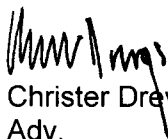
15.

Departementets tilnærming til næringsgjeld tiltres.

16.

Forslag relatert til gjeldsordning for straffedømte og straffebøter under gjeldsordning kommenteres ikke.

For styrene,

Christer Drevsjø
Adv.

⁵ Lov av 8. juni 1984 nr 58